

7. junija glasujte za mir in demokracijo, za gospodarski in socialni napredek, za nadaljnje napredovanje KPI in združene levice, za zaščito in razvoj Slovencev v Italiji!

**Na pokrajinskih
volitvah
glasujte
tako:**

DELO

glasilo KPI za slovensko narodno manjšino

UREDNIŠTVO in uprava: 34131 Trst,
Ul. Capitolina 3 - Telefon 744046, 744047

DOPISNIŠTVO za goriško pokrajino:
34170 Gorica, Ulica Locchi, 2
Telefon 24-36

NAROČNINA: Letna 1000 lit., polletna 550
lit. Poštni tekoči račun: Trst 11/7000

Obnovljena izdaja - Leto XXII. - Štev. 8 (754)

TRST - 1. junija 1970

Posamezna številka 50 lir

Setnajstrednik
Quindiciennale
Spedis. in abb.
post. Gruppo 11

Glas za komuniste je glas za enotnost delavskega razreda

Volitve 7. junija bodo, kot je znano, upravne volitve, vendar pa njih pomen presega meje uprav. Volitve bodo imele tudi politični pomen. Volitve se bodo vršile v času, ko se leva sredina nahaja v hudi krizi in ko delavske množice postavljajo konkretne zahteve po temeljitih strukturnih reformah.

Zakaj Krščanska demokracija, leva sredina in monopolistične skupine nasprotujejo reformam?

Nasprotujejo jim zato, ker bi te reforme hudo omajale pozicije privilegiranih krogov. Za uresničitev teh reform je nujna odločna premaknitev na levo. In tako kot na zadnjih volitvah to premaknitev na levo morejo realizirati komunisti.

Leva sredina je danes mnogo bolj šibka kot pa je bila pred dvema letoma. Njeni porazi in boji delavcev so privedli do krize v strankah, ki sestavljajo levo sredino. Krščanska demokracija, ki je največja stranka kapitala, je zahtevala novo levo sredino in celo štiristransko koalicijo, ki naj bi jo krila na levi. Slabo so ravnali socialisti in demokristjanska levica, ko so sprejeli izsiljevanje demokristjanske desnice in konservativnih skupin. Če hočejo socialisti in demokristjanski levičarji nekaj pomeniti, se morajo ločiti od demokristjskega vodstva in socialdemokracije.

Brez komunistov ni mogoče izvesti prepotrebnih reform, ni moč vladati v državi. Pomislimo na to, kar se je zgodilo npr. po predlogu komunistov, naj se ukine davek na delavske mezde, ki ne dosežejo 160 ticoč lir na mesec. Demokristjani, socialisti, socialdemokrati in republikanci so se v parlamentu izrekli proti predlogu komunistov. Zavrnitev tega predloga in odložitev razprave o tem problemu na čas po volitvah, nima opravičila. Zavrniči zahtevo, ki je nujna, pravična in utemeljena, je še bolj zgrešena tudi zato, ker tako demokristjani kot njihovi zavezniki niso ničesar storili, da bi napravili konec davčnim utajam mogotcev in proti uhanju kapitalov v tujino. Stališče demokristjanov in njihovih zaveznikov je toliko bolj obsodbe vredno, ker ne upoštevajo enotnih zahtev delavskih množic.

Mnogi delavci so razumeli,

da se ni moč zanašati na levo sredino. Razumeli so, da danes ni dovolj le boj proti delodajalcem temveč da je nujno potreben glas proti tistim političnim strankam, ki zagovarjajo delodajalce tako v vladi kot v parlamentu in tudi v krajevnih ustanovah. Tisti, ki oznanjajo protikomunizem in prakticirajo tako imenovano «delimitacijo večine» dejansko razdvajajo delavske vrste. Zato pa ponavljamo, da je potrebn

(Nadaljevanje na 4. strani)

V sredo, 3. junija
ob 20. uri bo na
trgu Goldoni v
v Trstu osrednje
volilno zborovanje
KPI.

Govoril bo poslanec

**ALESSANDRO
NATTA**

član vodstva stranke

Na tiskovni konferenci, ki jo je prenašala RTV

Tovariš Berlinguer pojasnil vlogo avtonomne federacije KPI v Trstu

V sredo 27. maja je italijanska televizija oddajala tiskovno konferenco namestnika generalnega tajnika KPI Enrica Berlinguerja. Kot običajno, so se tudi tokrat udeležili konference najbolj fanatični predstavniki italijanskega reakcionarnega tiska. Vprašanja, ki so jih postavljali, so bila vse prej kot resna. Bila so brez prave vsebine in bolj kot vprašanja so bila podobna provokaciji. Predstavniki tržaškega dnevnika «Il Piccolo» Corvaja je namestnik generalnega tajnika KPI Berlinguerju postavil naslednja vprašanja:

Corvaja: «Za vašo stranko je tržaška federacija KPI avtonomna».

Berlinguer: «Na praktični ravni, strinjali se boste z menoj, je ta avtonomija bolj formalnega značaja. Ima pa ta avtonomija na politični ravni svoj pomen.»

Corvaja: «Točno, toda jaz vas vprašujem, kakšen je politični pomen te avtonomije tudi zato, ker menite te avtonomije?»

Berlinguer: «Upam, da ne zahtevate, naj vam spet opišem stališče o Trstu, ki je vedno tisto, naj se Trst vrne pod Italijo. Kar pa zadeva vprašanje o naši tržaški federaciji in njenem položaju, vam moram reči, da je tista federacija integralni del KPI. Ima pa svojo avtonomijo in, dovolite, da vam takoj povem zakaj. Obstaja, kot vi dobro veste, v Furlaniji-Juljski krajini in v Trstu slovenska manjšina, del katere podpira našo partijo ali simpatizira z njo. Naravno je, torej, da smo priznali posebno vlogo naši federaciji v Trstu z namenom, zagotoviti, da se bodo pravice te manjšine, katere, poleg drugega določajo tudi mednarodni dogovori, popolnoma spoštovale. Končno tudi v Aosti imamo avtonomno federacijo.»

Corvaja: «Razumel sem. Toda v Aosti nimate avtonomne federacije.»

Berlinguer: «Imenuje se avtonomna federacija tudi tista v Aosti.»

Oguljeni «refren»,

Kot navadno so prvaki liste lipove vejice na Goriškem in Tržaškem začeli ponavljati svoj stari in oguljeni «refren» o slovenski «čistokrvnosti» svojih kandidatov in lipove vejice. S tem hočejo preslepiti nekatere naivne volivce. Če ne bi slovenski volivci dobro poznali obnašanje prvakov liste lipove vejice ob raznih prilikah, ko so svoje «hejslovenstvo» prodali za krožnik leče demokristjanom in njihovim sedanjim in prejšnjim zaveznikom, seveda na škodo slovenske narodne manjšine. Vsak goriški rojak, ki vsaj nekoliko sledi političnim dogajanjem v goriški pokrajini, dobro ve, da so se geslu «Slovenec voli Slovenca» izneverili že nešteto krat! V povojni dobi niso nikdar predložili svoje liste za parlamentarne volitve, ker jim je tako ukazala Krščanska demokracija. S temi «čistokrvniki» glasovi so bili izvoljeni vsi dosedanj demokristjanski senatorji in poslanci, vsi «čistokrvni Italijani» in antislovinci. Pred dvema leti je Kat. Glas pozival goriške Slovence, naj oddajo svoj preferenčni glas G. Maroccu, demokristjanskemu kandidatu za poslansko zbornico, za senat pa naj glasujejo za Vallaurija. «Oba bosta, tako je tarat pisal KG, kot v preteklosti tudi v bodoče podpirala rešitev določenih vprašanj». Kako se je poslanec Marocco «zavzemal» za rešitev (Nadaljevanje na 3. strani)

Glasujmo za demokratično in ne za komisarsko upravo

7. junij — dan volitev je pred nami. Pred nami je torej dan, ko bomo odločali o bodočih upravah pokrajin in občin. Čeravno gre za upravne volitve imajo le-te izrazito politični značaj. Sicer drugače ne more biti. Obstoječa stvarnost in kriza, ki vlada v državi, je nujno privedla do politizacije volitev. To še posebej velja za Trst, kjer je zgrešena politika demokristjanov in njihovih sopotnikov v zadnjih šestih letih dvakrat onemogočila redno delovanje pokrajinskega sveta, kar je privedlo do imenovanja komisarske uprave.

Negotovost, ki traja že mnogo let, je treba odpraviti! Toda predpogoj za doseg tega je odstranitev leve sredine, poraz demokristjanov in njihovih sopotnikov.

Volitve dne 7. junija morajo za vselej odpraviti levo sredino. Tako je tudi poudarjeno v programu tržaških komunistov. Odprava leve sredine — je rečeno v omenjenem programu — je edina gotova pot, po kateri se more pokrajinska uprava rešiti sedanjih težav, hkrati pa je to tudi edino jamstvo, da se prepreči razpust izvoljenega pokrajinskega sveta. Tudi zato komunisti pozivajo volivce, naj na volitvah 7. junija glasujejo za novo politiko, za usmeritev na levo tako v krajevnem kot v vsedravnem merilu; naj glasujejo tako, da bo prihodnja pokrajinska uprava postala središče enotnih iniciativ in demokratične udeležbe delavskih množic pri reševanju problemov, ki so življenjskega pomena. Platforma, ki jo predlagajo komunisti, ustreza tej osnovi, hkrati pa predstavlja konkreten način, kako volivci lahko dajo svoj doprinos boju, ki se vodi v vsej državi za splošne reforme, razvoj avtonomije krajevnih ustanov s posebnim ozirom na finance; za reformo zakona o krajevnih upravah; za novo gospodarsko in socialno politiko, ki naj v polni meri upošteva zahte-

ve delavcev in ljudskih množic.

Vse to je bilo poudarjeno tudi na tiskovni konferenci, ki jo je dne 27. maja sklicala tržaška federacija KPI. Na tej konferenci je bilo poudarjeno, da je treba v zvezi z volitvami ugotoviti dejanski položaj, saj je osnovno vprašanje to, da bi volivci vedeli, ali bodo res glasovali za nov pokrajinski svet ali pa za komisarsko upravo. Rečeno je bilo tudi, da če bi volitve odločile tako, da bi ostalo vse pri starem in bi torej tržaško pokrajino zopet upravljala komisarska uprava, bi ostal program gola formalnost. Poudarjeno je bilo tudi, da demokristjanska in socialdemokratska stranka, kot stebra leve sredine, dajeta vtis, da govorita o programih v resnici pa mislita na komisarja.

Komunisti se predstavljajo s stvarnim programom in poudarjajo, da je nujno odpraviti levo sredino, kajti le tako ne bo prišlo do ponovnega imenovanja komisarske uprave.

Tu govorimo predvsem o splošnih problemih političnega, socialnega in ekonomskega značaja, toda k vsem tem problemom postavljamo tudi specifične probleme slovenske nacionalne skupnosti. Že nešteto krat je bilo poudarjeno — in to tudi drži — da leva sredina (o komisarski upravi niti ne govorimo!), ni niti poskušala pristopiti k reševanju specifičnih slovenskih problemov, čeravno je v bivši pokrajinski upravi bila zastopana tudi «Slovenska skupnost». Prvaki «Slovenske skupnosti» so se zadovoljevali z drobtinami, ki so jih občasno prejeli od svojih gospodarjev. Seveda se na tak način ne morejo reševati številni in pereči problemi.

Komunisti poudarjajo v zvezi s problemi Slovencev, da mora pokrajinska uprava biti aktivno udeležena pri vseh zahtevah za doseg popolne enakosti (Nadaljevanje na 4. strani)

Izjave naših kandidatov

Dušan Lovriha: Krajevnim ustanovam zagotoviti večjo avtonomijo

Tovariša Dušana Lovriha, deželnega svetovalca in župana v Dolini, smo naprosili, naj našim bralcem posreduje svoje mnenje o pereči problematiki krajevnih ustanov.

V zadnjih časih, posebno po mogočnih delavskih bojih, prihaja vedno bolj do izraza zahteva po družbeni ureditvi, ki naj bo čim bolj svobodna in demokratična.

Nobenega dvoma ni o tem, da so zahteve po reformah, za katere se danes zavzemajo vse tri vsedržavne sindikalne zveze, pravilne. Kljub temu pa je nujno pristopiti k reševanju tudi drugih vprašanj, ki tarejo krajevine, pokrajinske in deželne ustanove.

Vzporedno s splošnim tehnološkim in industrijskim razvojem se množijo naloge krajevnih, pokrajinskih in deželnih ustanov. Toda zakoni, ki urejajo delovanje občinskih in pokrajinskih uprav, so stari in neustrezni, saj so bili uveljavljeni pod fašizmom. Ti zakoni po eni strani, deželne in vladne oblasti pa po drugi strani, na najrazličnejše načine nasprotujejo avtonomnemu in zares demokratičnemu delovanju krajevnih ustanov.

Občine, kot jedro krajevine oblasti, ki je najbližje prebivalstvu, bi v večji avtonomiji mnogi prispevale k razvoju demokracije in reševanju socialnih problemov. Za dosego tega cilja pa je potrebna nova politika, potrebni so novi odnosi.

Nujno je, da nadrejene oblasti — deželne in državne — izkažejo več zaupanja občinskim upravam. Prav tako je nujno poiskati nove poti za zmanjšanje birokracije, ki danes ovira vsako konkretno in koristno delo občinskih uprav. Skrajni čas je, da pride do spremembe zakona o delovanju občinskih uprav in da se le-tim omogoči dostop do izdatnejših finančnih sredstev. K reševanju te izredno pereče problematike bi morala pristopiti tudi avtonomna dežela.

Dežela je sicer izdelala več zakonov o prispevkih občinam,

zlasti o prispevkih za javna dela. Toda, ker zakoni ne ustrezajo obstoječi stvarnosti, je izvedba javnih del odvisna od deželne uprave. Ta uprava dejansko odvzema avtonomijo občinskim upravam. Zaradi tega se je treba vsako leto sproti v deželnem svetu boriti za denarna nakazila, ki so potrebna za razna javna dela.

Občine bi morale samostojno odločati o tem, katera dela so najbolj nujna in kot taka bi morala imeti prednost. Občine bi morale odločati o skladih na podoben način kot to dela uprava sklada za Trst.

Albin Škerk: Storili bomo vse da se spremenijo razmere v nabrežinski občini

Tovariš Albin Škerk, nosilec liste KPI-PSIUP v devinsko-nabrežinski občini, je v zvezi s pripravami na občinske volitve povedal naslednje:

V devinsko-nabrežinski občini z dneva v dan zelo narašča zanimanje za bližnje upravne volitve. V tem prizadevanju, posebno kar se tiče bodoče občinske uprave, smo mi komunisti, kar se da, zavzeti. Na zadnjem skupnem sestanku smo si zadali dokaj mikav cilj. Predvsem smo si zadali nalogo odpraviti dosedanje občinsko koalicijo levega centra v kateri so zadnjih pet let gospodovali semkaj prišli krščanski de-

mokrati s pomočjo domačih liparjev in socialistov. Obenem hočemo ponovno postati najmočnejša stranka v občinskem merilu. S to nalogo in možno perspektivo smo se vneto vrgli na politično prepričevalno delo, ki se ne odraža toliko z volilnimi zborovanji marveč v podrobnem delu z obiskom družin, slovenskih in italijanskih. Dosedanje izkušnje nas navdajajo z optimizmom. Povsod smo lepo sprejeti in pogostoma naletimo na velike kritike napram dosedanji upravi. Mnogi občani, ki so zadnjič volili za »Slovensko skupnost« se zgražajo proti njihovim nekdajnim voditeljem; posebno obsodbo izražajo proti nekaterim odvetnikom, katerim so na zadnjih in predzadnjih volitvah zaupali, in so sedaj na zatožni klopi zaradi znane »dolinske afere« na škodo tamkajšnjih kmetov, in proti nekaterim, ki so predsedali k socialdemokraciji. Razburja jih tudi krivično imenovanje upravnega odbora turistične ustanove v Sesslanu, v katerem nimamo tokrat niti enega predstavnika slovenske narodnosti. Vznemirja jih tudi vsa davčna politika, ki jo je vodila dosedanja občinska uprava s tem, da je v petih letih podvojila družinski in trošarinski davek medtem, ko je davek na industrijo padel v tem času od 74 milijonov na 30 milijonov lir letno. Nabrežinci se čutijo posebno prizadeti, ker so sedanji občinski upravitelji porabili 13 milijonov lir od prodaje občinskih zemljišč ki so bili od prejšnje uprave dodeljeni za pričetek gradnje kulturnega doma na kraju, kjer stoji stavba starega otroškega vrtca.

Z naše strani obljubljam vsem volilcem, da bomo naredili vse potrebno, da se razmere v naši občinski upravi temeljito spremenijo v korist domačinov.

Velika večina Slovencev pripada delavskemu in kmečkemu sloju. Zato ne more biti vseeno kakšni naj bodo življenjski pogoji teh slojev.

Glas za komuniste je glas za okrepitev boja delavskih množic, glas za socialne reforme, ki so življenjskega pomena tudi za slovensko ljudstvo!

Goriška občinska uprava zanemarja probleme slovenskih predmestij

Medtem ko je bil naš list že v tisku, smo zvedeli, da je goriška Krščanska demokracija vabila prebivalce iz Štandreža in Rojca na sestanek v neko gostilno v Štandrežu, kjer naj bi demokristjanski župan Martina poročal o delu občinske uprave v zadnjih petih letih. Na vabilu je bilo omenjeno, da bodo posegli v razpravo tudi načelnik demokristjanske skupine v goriškem občinskem svetu dr. Čian in še dva demokristjanska odbornika.

V prvi vrsti moramo poudariti, da se vabilo nanaša na slovenske prebivalce Štandreža in na begunce v naselju na Rojcah. Jasnno je, da nočejo upoštevati dejstva, da prebivajo v Štandrežu Slovenci, ki imajo svoje specifične probleme, ki nimajo nič skupnega s problemi begunskega naselja Rojce. Omeniti moramo tudi to, da so demokristjani in njihovi zavezniki leve sredine obljubljali pred leti Štandrežcem celo vrsto stvari, med katerimi zgraditev novega športnega igrišča za društvo »Juventina« in športne dvorane. Seveda so bile vse te stvari le obljube, kajti napravilo se ni še ničesar. Poleg tega je obsodbe vredno obnašanje goriške KD, ki organizira podobna srečanja z volivci v raznih župnijskih dvorinah in instrumentalizira funkcije javnih upravljavcev v propagandne namene stranke.

Ali bi ne bilo bolj pošteno in demokratično, če bi KD in njeni zavezniki ustanovili rajonske svete v Štandrežu, Podgori, Pevmi in Ločniku, kar so že v prejšnji upravni dobi zahtevali komunistični svetovalci v goriškem občinskem svetu? Z izjemo Ločnika prebivajo v ostalih vaseh pretežno Slovenci. Z ustanovitvijo teh svetov, bi, kot zahtevajo goriški komunisti v svojem volilnem programu, neposredno povezovali va-

si in upravo, vasi in mestni center. Predstavljali bi vse politične sile, imeli bi nalogo zaščititi pravice in prikazati upravi mestnega centra potrebe perifernih naselij, zlasti v zvezi s vprašanji slovenske narodne manjšine.

Dejstvo je, da je uprava leve sredine vedno zanemarjala vasi goriške občine, kjer prebiva večina delavcev. Ceste, in druga javna dela so v naseljih bila zgrajena z veliko zamudo. Problemi, ki so lastni Štandrežu, Podgori, Pevmi in Ločniku so še nerešeni. Omeniti moramo, da so to bile samostojne občine, katere je fašizem razpusil, ker so v njih prebivali Slovenci, da je tako lažje vodil raznarodovalno politiko. To raznarodovalno politiko je nadaljevala in še danes nadaljuje več ali manj prikrito KD in njeni nekdajni in sedanji zavezniki. V povojnih letih je bilo v Štandrežu in v Pevmi zgrajenih več naselij za begunce, v zadnjih letih pa je bila na območju Štandreža ustanovljena industrijska cona. Vse to z namenom, da se nadaljuje raznarodovanje in da se ošibi gospodarstvo štandreških kmetov.

Zato je potrebno, da se v bodoče prepreči raznarodovalno politiko, se omogoči ljudskim množicam, da neposredno sodelujejo pri upravi in odločajo o lastni usodi. Tako bi ustanovitev rajonskih svetov v veliki meri prispevala k razvoju demokracije. Prebivalci naselij in vasi, tako predlagajo komunisti, bi preko teh svetov vplivali na občinski svet glede politike javnih izdatkov, prednostni javnih del, občinskega proračuna in vseh vprašanj, ki se jih neposredno tičejo. Da se to pravično zahtevo komunistov uresniči pa je potrebno, da se na prihodnjih volitvah še bolj okrepi KPI in njeno predstavništvo v goriškem občinskem svetu!

Čudno zadržanje voditeljev goriške federacije PSI

Samo še nekaj dni nas loči od občinskih in pokrajinskih volitev. V doberdolski, sovedenjski in števerjanski občini so volivci predstavili liste Občinske enotnosti, na katerih kandidirajo krajevni predstavniki komunistične in socialistične stranke proletarske enotnosti in neodvisni. Skratka lista Občinske enotnosti v treh slovenskih občinah na Goriškem združuje vse napredne Slovence in predstavlja, čeprav v miniaturni, novo večino za kakršno se mi komunisti borimo že leta in leta in je temeljni kamen naše politike za prehod v socializem.

Socialisti so se v teh občinah pravilno opredelili. Dosledna politika pa ne pozna dveh mer. Goriški prvaki socialistične stranke (PSI), in med njimi tudi tisti Slovenci, ki se v omenjenih treh občinah, na shodih bahajo s svojim »naprednjaštvom« in »revolucionarnostjo«, in napadajo prvake lipove vejice in KD, kot če bi z njimi ne imeli nič skupnega, sedijo že vrsto let na donosnih stolčkih leve sredine skupno z

raznimi Kranerji, Sfiligoji, prvaki demokristjanov in socialdemokratov.

Dobro poznamo sovražno razpoloženje socialdemokratov, demokristjanov pa nosijo glavno krivdo če so vprašanja Slovencev še nerešena.

Tudi sedaj ob sestavi kandidatnih list, izven treh slovenskih občin, socialisti vztrajajo pri formuli leve sredine, ki je povsod pokazala, da je nezmožna rešiti družbena vprašanja v italijanski državi.

V Šempetru ob Soči, so krajevni voditelji PSI, ki so bili prej v opoziciji s KD, podpisali s KPI in PSIUP sporazum za sestavo enotne levičarske liste. Enak sporazum je bil podpisan tudi v občini Foglian-Sredipolje. Pokrajinskim prvakom PSI pa to ni pašalo in so oba sporazuma razveljavili. V obeh omenjenih občinah sta tajnika PSI iz protesta podaja ostavko.

V Zagorju je komunistična sekcija povabila socialiste na razgovor za sestavo levičarske liste, ki bi z lahkoto dobila večino v občinskem svetu. Tudi tu je šel sporazum po vodi za (Naaaljevanje na 4. strani)

Slavoljub Štoka: Pokrajinski svet se bo moral resno ukvarjati s problemi kmetijstva

Tržaška pokrajinska uprava je doslej popolnoma zanemarjala kmetijstvo. Zato smo vprašali našega kandidata za pokrajinski svet v volilnem okrožju Devin - Nabrežina, Slavoljuba Štoka, kaj misli o tem vprašanju.

Odgovoril nam je: Volilno okrožje, v katerem kandidiram za komunistično partijo, zajema poleg občine Devin - Nabrežina tudi zgornjo občino ter Križ, Prosek in Kontovel. Na tem področju tržaške pokrajine obstajajo pogoji za precejšen razvoj predvsem intenzivnega kmetijstva (cvetličarstva in vrtnarstva), vinogradništva in tudi živinoreje. Toda samo naravni pogoji kot taki ne zadostujejo za ureditev sodobnih kmetijskih posestev, če se pristojna oblast, v našem primeru pokrajinska uprava, ne zanima za ovrednotenje kmetijskih obdelovalnih področij.

Pokrajinski svet, ki bo izvoljen na volitvah 7. junija, se bo moral začeti resno ukvarjati s tem vprašanjem. Predvsem bo moral nov pokrajinski svet dati pobudo skupno z deželno ustanovo za kmetijstvo (ERSA) in v sodelovanju

z neposrednimi obdelovalci zemlje za sestavo in uresničenje pokrajinskega načrta za razvoj kmetijstva. Še posebno bo moral pokrajinski svet posredovati pri tržaški občinski upravi, da zgradi ceste, napelje vodovod ter uredi druge potrebne naprave na kmetijskih področjih v Križu, na Proseku in Kontovelu, ki jih določa novi regulacijski načrt. Poleg tega bo morala pokrajinska uprava zahtevati, da bo tržaška občina spremenila sedanje določbe regulacijskega načrta, ki prepušča vsako gradnjo na kmetijskih področjih. Kmetu je treba omogočiti, da si sezi da hišo in gospodarska poslopja zraven obdelovalnih površin, če hočemo, da jih bo lahko smotrno in sodobno izkoristil v občo korist vsega gospodarstva.

In končno, kar je izredno važno, komunistični svetovalci bodo v novem pokrajinskem svetu odločno zahtevali, da se pokrajinska uprava upre vsakemu nadaljnjemu nasilnemu razlaščenju slovenske zemlje in raznarodovanju slovenske narodne skupnosti na Tržaškem.

Velika večina Slovencev je razumela in se ni pustila varati

«Slovenska lista» je demokristjanska lista

«Slovenska lista» je veliko dvoumje, pred katerim se nahaja en del slovenskih volivcev. V resnici, velika večina Slovencev se ni pustila varati in je pravilno razumela igro, ki se skriva za raznimi frazami.

«Katoliški glas», ki je nekakšen usmerjevalec «Slovenske liste», je pred kratkim rottil svoje bralce, naj opustijo očitke na račun «Slovenske liste». Zapisal je: Saj nihče ni nezmožljiv in nihče ne zadene zmeraj pravega. V tipičnem jezuitskem tonu je pripomnil, da «sedaj ni čas za očitke», da je pred volitvami potrebno iti med volivce, utrjevati zavezo, da samo tisti, ki glasujejo za «Slovensko listo» glasujejo slovensko in dokažejo, da so Slovenci.

«Katoliški glas» snubi za dvoumje; kajti dokazano je, da kdor glasuje za «Slovensko listo», hote ali ne hote, glasuje za Krščansko demokracijo.

Slovenski glasovi za kritje demokristjanov

«Slovenska lista» je lista, ki služi za kritje Krščanske demokracije. V Krščanski demokraciji obstajajo razne struje. Vsaka izmed njih ima nek določen cilj, neko določeno nalogo. Struja, kateri načeljuje Scelba, kakor tudi struja Rumorja in Piccolija, služijo za kritje na desnici. Te struje iščejo glasove med konservativci, magnati in drugimi desničarskimi elementi. Struja, kateri načeljuje Donat Cattin skupaj z nekaterimi drugimi predstavniki «levice», lovi glasove med delavci, čeravno je demokristjanska stranka v resnici stranka magnatov. Podobno kot omenjene struje tudi «Slovenska lista» deluje v interesu Krščanske demokracije in na njen račun lovi glasove med Slovenci ter izvaja njeno politiko.

«Slovenska lista» je bila sestavljena s pomočjo Krščanske demokracije zato deluje v njenem interesu. Čeravno Krščanska demokracija smatra Slovence za državljane druge kategorije, ji «Slovenska lista» vdano služi.

«Slovenska lista» bo živela dokler bo deležna podpore Krščanske demokracije; deluje samo tam in takrat, ko ji to dopušča Krščanska demokracija; delovala bo dokler jo bo Krščanska demokracija potrebovala.

Strah pred komunizmom

Krščanska demokracija bo dajala razne obljube Slovence (in tudi Italijanom) in bo na obljube pozabljala (kot vedno), dokler bo imela kritje s strani «Slovenske liste».

«Slovenska lista» se zadovoljuje z drobtinicami. Zadovolji-

la se je s tem, da so bili sprejeti v službo nekateri cestni pometalci in nekateri uradniki pri tržaškem radiu. Toda njena naloga je, da brzda Slovence ter da jih odvrača od pravičnega boja za pravice; njena naloga je, obdržati pokorne vsaj tiste Slovence, ki glasujejo zanjo.

Krščanska demokracija se boji Slovencev, ki so v opoziciji. Te Slovence bi rada pridobila za svojo politiko. Če bi se ji to posrečilo, bi nemoteno nadaljevala svojo politiko. Da

Poraz «Slovenske liste»: poraz Krščanske demokracije

Kdor glasuje za «Slovensko listo», stori hote ali ne hote isto, kot če bi glasoval za Krščansko demokracijo; glasuje proti interesom Slovencev, podpira stranko, za katero so Slovenci državljani druge kategorije in v Slovenski Benetiji celo državljani tretje kategorije!

Če bo na bližnjih volitvah «Slovenska lista» nazadovala, bo to hud udarec za Krščansko demokracijo. Če se bo to zgodilo, se bodo voditelji Krščanske demokracije prepričali, da je kritje «Slovenske liste» neučinkovito in prisiljeni bodo menjati svojo politiko.

Zato ponavljamo, da je v interesu vseh Slovencev glasovati proti «Slovenski listi». Glas proti «Slovenski listi» je glas v interesu vseh Slovencev, je glas za poraz Krščanske demokracije in obenem tudi glas proti vsem tistim, ki so krivi, da se pravice Slovencev ne spoštujejo; končno je glas proti «Slovenski listi», glas

Odgovornosti «Slovenske liste»

Ko govorimo, da je potrebno zadeti Krščansko demokracijo zato, da se odpre nova politična usmeritev v državi in tu pri nas, hočemo reči, da je potrebno poraziti «Slovensko listo», ki med Slovenci predstavlja in zagovarja politiko in cilje Krščanske demokracije, bodisi ko gre za probleme nacionalne manjšine ali za splošne ekonomske in socialne probleme v Italiji.

Ko govorimo, do Krščanska demokracija ne izpolnjuje svojih obljub, kar potrjuje tudi obstoječa stvarnost tržaškega mesta, hočemo reči, da je «Slovenska lista» sokriva za obstoječe stanje, saj je Krščansko demokracijo podpirala ter ji je celo pomagala dajati razne obljube.

«Slovenska lista» je tako kot Krščanska demokracija odgovorna za krizo tržaškega gospodarstva, za raznarodovanje slovenskih področij, za politiko razlašanja, za politiko ubožanja malih posetnikov v interesu velikih monopolov.

«Slovenska lista» je soodgovorna za žalostno stanje zdrav-

ni v opoziciji močne stranke, kakršna je Komunistična partija (katera ima na svoji strani večino slovenskih volivcev). Krščanska demokracija ne bi potrebovala «Slovenske liste».

Poglavitna naloga «Slovenske liste» je boj proti komunizmu. To je pred kratkim poudaril tudi «Katoliški glas». Med drugim je zapisal: «Danes nas muči predvsem problem komunizma».

Torej, predvsem problem komunizma, ne pa problemi Slovencev!

proti dvoumju in proti prevaram.

Slovenci vedo, da svoboda ni bila podarjena ter da si je treba pravice priboriti. «Slovenska lista» ni ničesar priborila, sprejela je drobtinice iz rok svojih gospodarjev, skušala je ločiti Slovence ter oslabiti njihovo borbo, kar je v interesu njenih gospodarjev.

Tisti dan ko bo glas Slovencev strgal krinko z obličja «Slovenske liste» in onemogočil njeno vlogo in njeno hlapčevanje, se bo položaj Slovencev spremenil. To se lahko zgodi 7. junija. To se bo zgodilo, ako bo Komunistična partija prejela več glasov. Če se bo to zgodilo, bo akcija združenih Slovencev učinkovitejša in plodnejša ter bo prisilila Krščansko demokracijo in njene zaveznike k spremembi svoje politike.

Ne s prošnjami, temveč z enotno borbo bo odprta pot nove politike ter svobodnega razvoja slovenske nacionalne skupnosti.

stvenega skrbstva, za nevzdržno naraščanje draginje, za zavrnitev zahtev po zvišanju minimalnih pokojnin, za zavrnitev zahteve po odpravi davkov na delavske mezde.

«Slovenska lista» služi za kritje Krščanske demokracije pred Slovenci ne le v pogledu nacionalnih pravic, ki se ne spoštujejo, marveč tudi v pogledu zahtev delavcev, kmetov, študentov in državljanov, ki hočejo biti enakopravni v pravičnejši družbi.

Prav zato poudarjamo, da na «Slovenski listi» ni mesta za «levičarja», zakaj ta lista je konservativna in v bistvu desničarska, saj je bila ustanovljena za to, da služi konservativni in v bistvu desničarski politiki Krščanske demokracije.

Demokristjani priznavajo

Celo predstavniki demokristjanske struje «base» so na nedavnem strankinem kongresu v Trstu obtožili večinsko strujo da se poslužuje enega dela nacionalne manjšine (tj. tistega

ki sledi «Slovenski listi»). Trdili so, da njihova večinska struja dela tako zaradi «ohranitve nekaterih političnih struktur (leve sredine) ter da zato porazdeljuje določena mesta v krajevnih ustanovah». Nekaj drobtinic so prejeli tudi voditelji «Slovenske liste».

Tudi eksponenti demokristjanske «levice» so priznali, da ni bil z levo sredino, katero podpira «Slovenska lista», rešen niti en problem nacionalne manjšine in da niso zaščitene nacionalne značilnosti te manjšine.

Voditelji «Slovenske liste» pa so zadovoljni. Prišli so celo tako daleč, da vprašujejo, naj se opusti razne očitke.

V resnici ne gre za očitke ampak za odgovornosti; gre za to, da «Slovenska lista» prejme to, kar si je zaslužila, da doživi na volitvah 7. junija zaslužen poraz, kar bo onemogočilo nadaljevanje dvoumne politike ter zlorabo dobre vere nekaj tisočev slovenskih volivcev.

Zakaj se boje očitkov?

Česa se boje voditelji «Slovenske liste»? Zakaj pravijo, da sedaj «ni čas za očitke»? Ali pri tem mislijo na škandalozne dogodivščine v zvezi z naftovodom in famoznimi 35 milijoni lir?

Tudi v tem pogledu ne gre le za očitke, pač pa gre za določene odgovornosti. Zakaj molče voditelji «Slovenske liste»? Kdaj se bo vršil proces, ki bo objasn timer celotno zadevo? Kaj pomeni obdolžiti — kot je storil nekdo — voditelje «Slovenske skupnosti», da niso storili dovolj za očiščenje ozračja, ki je bilo ustvarjeno s škandalom zaradi razlastitev v dolinski občini?

Ne le, da je čas za očitke, ampak je tudi čas za odgovor. Pri tem se ne sklicujemo na odgovor sodišča temveč na odgovor, ki ga pričakujejo volivci.

Ker SS molči, naj govorijo volivci

Ni dovolj menjati nekatere liste in zamenjati nekatere osebe v vodilnih organih ter odstraniti tiste, ki najbolj dišijo po petroleju. Potrebno je govoriti jasno. In ker nekateri prvaki «Slovenske liste» nočejo govoriti, naj spregovore volivci in 7. junija naj odrečejo svoje zaupanje tistim, ki ga ne zaslužijo, t. j. prvakom «Slovenske liste».

V dnevnem tisku je bila objavljena vest, da je sodna oblast prejela anonimno ovadsko pismo proti «Slovenski listi» in da voditelji te liste vabijo svojih 520 podpisnikov, naj pri morebitnem zasliševanju pred polioijo, povedo, da so dali svoj podpis kakor zakon predpisuje. Soglašamo: drugi bi morali biti klicani na odgovor.

Toda glej, glej. Sedaj tudi anonimne ovadbe. Anonimna pisma so grda stvar. Mi anonimnih pisem nismo nikoli objavljali prav zaradi tega, ker so grda. Toda samo na en način se da spodbiti vse obtožbe, tako politične kot pravne, podpisane ali anonimne. Govoriti je treba jasno, povedati resnico. Tudi o famozni dolinski aferi.

Potrebno je, da volivci 7. junija pravilno glasujejo. Z gotovimi «listami» je bolje ne imeti nobenega opravlka. Nikoli se ne ve, kako se gotove stvari končajo. Ne gre za ustraševanje marveč za prijateljsko opozorilo.

«Slovenska lista» je meščanska stranka

V svojih polemikah očitamo SSL, da je edina protisocialistična sila med Slovenci v Italiji. Dokaz za njeno konservativno in desničarsko usmerjenost nam dajejo tudi otipljivi podatki iz nabrežinske občine, Tam, kot znano, vlada SSL s svojim županom v okviru levo-sredinske koalicije. Komu je služila ta občinska uprava? Odgovorili nam bodo takoj: «Slovincem, seveda!»

In kljub temu bomo svoje vprašanje ponovili: Komu je koristila ta uprava? Morda domačinom, delavcem, kmetom? Ali pa, dovolimo si prišepniti, velikim buržujem, industrijcem, podjetnikom?

Številke so kar se da jasne, ko gre za davčno politiko nabrežinske občinske uprave v zadnjih letih: trošarinski davek, ki — kot znano — vpliva na cene in ga plačujejo odjemalci, se pravi prebivalstvo, se je več kot podvojil (od 33 na 65 milijonov), družinski davek se je povišal od 8 na 16 milijonov...

Glej čudo, pa se je davek na industrijske dohodke (kamnolomi, šivarska papirnica in druga podjetja) zmanjšal za skoraj dvakrat! Od 74 milijonov davkov (ko so Nabrežino upravljale levičarske sile) na 30 milijonov.

Tudi mi tako mislimo, in predlagamo, naj za SSL glasujejo industriji in podjetniki, ki so ji hvaležni, ne pa domačini, katere je stisnila pod davčnim vijakom. Svoji k svojim!

Mar ni to dokaz, da služi SSL koristim buržuazije, da je torej — čeprav se te oznake otepa v besedah — «meščanska volilna grupacija»?

Oguljeni «refren.,

(Nadaljevanje s 1. strani)
«določenih vprašanj», je razvidno iz njegova zakonskega osnutka o «Divisione Gorizia», ki ga je v poslanski zbornici predložil dne 10. junija 1969, kot smo o tem pisali v zadnji številki. «Določena vprašanja», ki se tičejo naših nar. pravic, pa so ostala nerešena, kot priznavajo tudi prvaki lipice v svojih volilnih programih.

Niti en glas za komuniste se ne sme zgubiti!

POGOJI ZA VOLILNO PRAVICO

1. Vpis v volilne sezname.
2. Imeti volilno potrdilo.
Kdor ni dobil volilnega potrdila se mora takoj zgledati na občini, kjer mu ga bodo izročili potrdilo ali pa povedali, zakaj ga ni dobil.

POZOR NA ZGREŠENO GLASOVANJE!

Tovariši morajo biti glede tega važnega vprašanja zelo previdni. Pokazati je treba vsem tovarišem in volivcem, kako se glasuje. Kjer se pojavi kak dvom je treba naročiti volivcem naj prečrtajo samo volilni znak KPI, odnosno znak enotnih občinskih list (ko gre za občinske volitve).

KAKO GLASUJEJO V BOLNIŠNICAH IN ZDRAVILIŠČIH — KAKO GLASUJEJO ONEMOGLI

Glasovanje v bolnišnicah in zdraviliščih ter glasovanje onemoglih lahko postane predmet velikih volilnih goljufij. Da se to prepreči je treba strogo nadzorovati, kako glasujejo bolniki v bolnišnicah in zdraviliščih. Poskrbeti je treba, da bosta zjamčena svoboda in tajnost glasovanja. Zdravniška potrdila za spremljanje bolnikov na volišče lahko izdajo samo pokrajinski zdravnik, zdravstveni urad ali občinski zdravnik.

KAKO GLASUJEJO IZSELJENCI

Volivci, ki so izselili v kako drugo občino v državi in niso še bili vpisani v volilne sezname novega bivališča, morajo poskrbeti, da dobijo glasovnico iz svoje matične občine, s katero dobijo tudi 70 odstotkov popusta na železnica za potovanje v kraj, kjer imajo volilno pravico. Isto velja za izseljence v tujini. Župan matične občine mora poslati vsem izseljencem, ki so še vpisani v volilnih seznamih matične občine, poziv, naj pridejo voliti. S to pozivnico ima volivec pravico do brezplačnega potovanja od vstopa na italijansko ozemlje do kraja, kjer ima volilno pravico in nazaj. Sorodniki in tovariši se morajo zanimati na občini, če je župan poslal vsem izseljencem, ki so vpisani v volilne sezname, zadevno pozivnico v tujino.

KAKO GLASUJEJO VOJAKI

Tudi v tem primeru mora župan poslati vojaškemu poveljstvu volivca pozivnico, naj pride volit v matično občino. Tudi v tem primeru ima volivec pravico do velikega popusta na železnica.

Upoštevati je treba dejstvo, da volilni zakon pravi, da je glasovanje obvezno.

To velja tudi za vojake, ki morajo opraviti to dolžnost. Vojaki morajo glasovati v občini, kjer imajo stalno bivališče, razen ob državnoborskih volitvah, ko lahko glasujejo, kjer so v vojaški službi.

ZA NOVE VOLIVCE

Kdor je dopolnil 21 leto starosti do 8. junija ima volilno pravico. Zato se mora vsak nov volivec osebno zanimati, če ni prejel volilnega potrdila, da ga dvigne na občini svojega stalnega bivališča.

Na občinskih volitvah glasujte za kandidate združene levice

Volilni znaki:

Dolina in Nabrežina

Milje

Repentabor

Zgonik

Tudi v današnji številki objavljamo predvsem gradivo, ki je v zvezi z volitvami, zato smo druge vesti in razne prispevke odložili. Objavili jih bomo prihodnjič.
UREDNIŠTVO

V počastitev spomina tovariša Davida Pescatorija daruje tovarišica Marija Grgič iz Sempolaja 5000 lir v sklad Dela.
Silvo Križmančič in Just Pečar iz Ban darujeta vsak 500 lir za sklad Dela.

Gorica

Doberdob in Sovodnje

Števerjan

Zares čudno!

«Glasujmo slovensko!» Tako na zborovanjih ponavljajo privaki Skupne slovenske liste, kot «leit motiv» vsake volilne kampanje.

Toda pogledjmo malo od bližje, mimo demagoških izjav, kako je to na terenu, med živimi ljudmi.

Vemo, da DC tokrat ni predstavila svoje kandidatne liste v Zgoniku, kakor je ni predstavila v Repentabru. In vendar je v obeh primerih zbrala precejšnje število glasov. Saj so zanjo glasovali finančni stražniki, karabinjerji in drugi priseljenci.

Tokrat si stojita nasproti v obeh primerih napredna levičarska lista (srp in kladivo) in skupna «slovenska lista» (lipova vejica). Za koga bodo glasovali tokrat karabinjerji, finančni stražniki, drugi priseljenci Mar ni zgrešena domneva, da je DC «pozabila» predstaviti svoje občinske liste v obeh občinah zato, ker je hotela favorizirati EDINO PROTIKOMUNISTICNO, KONSERVATIVNO listo, se pravi SSL? Sicer pa bomo, po volitvah, lahko s številkami naredili ustrezno primerjavo. Koliko desničarjev v teh občinah bo v kabini enkrat prekrizalo volilni znak SSL, na glasovnici za občinske volitve, znak DC, MSI, PLI in drugih desničarskih strank pa na glasovnici za provinco. Naredili bomo primerjavo in sodili...

Toda volivce SSL pozivamo, naj ne čakajo na čas po volitvah, naj sodojo že sedaj ter odgovorijo na vprašanje: «Qui prodest? Komu koristi?»

Nadaljevanje

Za demokratično upravo

(S prve strani)
pravnosti in svobodnega razvoja Slovencev na vseh področjih življenja. Slovenci morajo imeti pravico občevati v svojem materinem jeziku s pokrajinsko upravo in z vsemi njenimi ustanovami. Pokrajinska uprava mora še posebno prispevati v naporu za ureditev slovenskih šol, za ustanovitev slovenskega industrijskega zavoda, kmetijske šole itd.

Potrebna je torej nova politika, potrebna je predvsem politična volja za reševanje tako splošnih kot specifičnih proble-

mov. Krščanska demokracija in stranke, ki z njo sodelujejo v levi sredini, se upirajo novi politiki in nimajo potrebne politične volje. Zato je nujno potrebno, da volivci dne 7. junija odrečejo svoje zaupanje tem strankam.

Za to, da bo pokrajinska uprava postala učinkovita ustanova in da bo sodelovanjem delavcev prispevala k rešitvi parečih problemov, je neobhodno potrebna nadaljnja okrepitev Komunistične partije.

Zato, volivke in volivci, 7. junija glasujte za komuniste!

Glas za enotnost

(S prve strani)
no napredovanje komunistov na bližnjih volitvah,

Komunisti vprašujejo več glasov. To je potrebno so okrepitev enotnosti delavcev. Komunisti nočejo upravljati sami. Da je tako, dokazuje vsakodnevna praksa, dokazuje življenje sindikalnih, kmečkih in drugih organizacij, v kateri delujejo komunisti skupaj z drugimi naprednimi silami. Tako v občinah kot v pokrajinah so komunisti dokazali, da znajo složno in plodno delovati skupaj s socialisti in z drugimi levičarskimi in katoliškimi silami. Zato, da bo to delovanje še bolj plodno in koristno za vse državljane, zlasti pa za tiste, ki živijo od dela svojih rok, dajte svoj glas KPI.

Zadržanje goriških voditeljev PSI

(S tretje strani)
radi pritiska nekaterih prvakov, ki jim niso mar zahteve iz želje prebivalstva. Tudi tu socialisti stopili na kandidatsko listo demokristjanov.

S takim obnašanjem socialisti podpirajo demokristjane, ki so v omenjenih občinah v veliki krizi. Čudno je, da niso razumeli, da zahtevajo delavce z enotnimi stavkami, resnično preokret na levo. In končno moramo ugotoviti, da med socialističnimi prvaki na Goriškem še vedno prevladujejo socialdemokratske težnje, ki kristijo le prebrisani igri demokristjanov ter škodijo enotnosti levičarskih sil in delavskemu razredu.

Predlog zakona

Poslanec Albin Škerk je skupaj z nekaterimi poslanci KPI — med njimi sta tudi poslanca Lizzero in Pajetta — predložil zakonski predlog v prid tistim, ki so bili svojčas v tako imenovanih posebnih bataljonih.

V obrazložitvi zakonskega predloga (obrazložitev je namenjena poslancem) poslanec Škerk objasnjuje, da je fašistični režim zbral mladino v posebnih bataljonih zato, ker je bila «drugače izvora» ali pa zaradi njenega političnega prepričanja. Posebni bataljoni so bili sestavljeni iz 400 do 600 fantov in so bili zbrani v raznih krajih srednje Italije. Vojaki so bili razoroženi, niso smeli iz vojaškega področja, katerega so pripadali in o njih so poveljniki vodili posebne zapisnike. Na osebnih dokumentih in v vojaških aktih je bil naveden razlog, zaradi katerega so bili fantje v te vrste internaciji; večkrat je bil razlog za to samo pripadnost skupini «alloglottov» ali «allogenov».

Poslanec Škerk poudarja tudi,

da so bili sestavljeni posebni bataljoni na osnovi narodnostne in politične diskriminacije, zaradi česar je treba tiste, ki so bili v te vrste internaciji, pristeti k političnim preganjancem zaradi rasnih in drugih razlogov.

Dr. Jan Godnič deželni svetovalec

Tovariš Dr. Jan Godnič, podžupan v Zgoniku, bo v kratkem potrjen za deželnega svetovalca. Nedomestil bo dosedanjega svetovalca Calabrio, ki se je zaradi nezdržljivosti funkcij sindikalista in izvoljenega predstavnika stranke, odpovedal mestu v deželnem svetu.

Dr. Jan Godnič je na deželni volitvah prejel izredno dosti preferenčnih glasov. Vodstvo tržaške federacije KPI je njegovo imenovanje za deželnega svetovalca že odobrilo, potrditi pa ga mora še deželni svet.

Tovariš Calabrio je izstopil tudi iz tržaškega občinskega sveta. Na izpraznjeno mesto bo prišel tovariš Josip Badalič s Proseka.

Tov. Just Pegan umrl

Umrli je tovariš Just Pegan iz Saleža, dolgoletni občinski odbornik v Zgoniku. Žalujemo svojo izražamo globoko sožalje.

DELO
glasilo KPI za slovensko narodno manjšino
Direktor Marija Bernetič
Ureja uredniški odbor
Odgovorni urednik
Anton Mirko Kapelj
Tisk: Tisk. Riva - Trst - Ul.
Torrebianca 12